

Allan Lindeberg

Allan och Elsa som nyblivet kyrkoherdepar på Dalarö

Dalarö prästgård på 1930-talet

Allan Lindeberg

Gudstjänst i Dalarö Kyrka

Allan Lindeberg

Installationen till Kyrkoherde i Dalarö, Ornö och Utö församlingar 1933

Allan Lindeberg

I kyrkans sakristia: Allan, kyrkvaktmästare Fridolf Söderberg och kyrkvårdarna John Lindström och Gustav Söderlund.

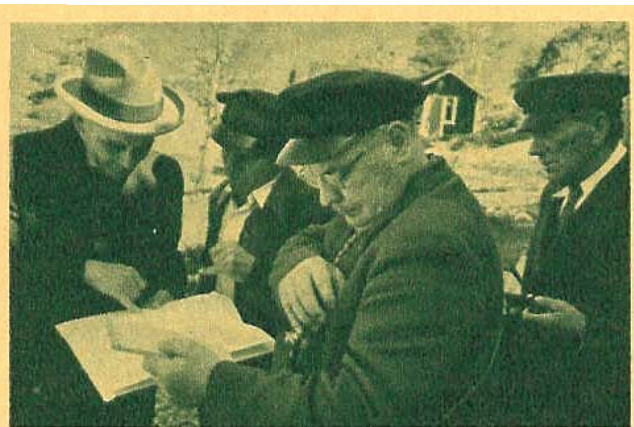
Biskop Manfred Björkqvist och Allan på visitationsfärd runt Dalarö i kyrkvärde John Lindströms båt "Måsen"

Kyrkan äger mark, marken arrenderas, arrendet ska inspekteras. Det hör också till kyrkoherdens arbete. Halv åtta hämtar en fiskebåt honom och komm.-fullm. Axel Johansson för att fara till Ornö.

Elsa redo för färd över isrännan under en av krigsvintrarna. Allan tog kortet.

Diskussionen inom pastoratskyrkarådet — som det heter på ecklesiastikt vis — är livlig. Det rör sig om besiktning av bostadshusen och arrendator Arne Andersson — längst t. h. — och lantbrukaren Edvin Larsson bidrar över axeln med sina synpunkter. — Vägen behöver grusas och skjulet nere vid sjön rivas.

Allan Lindeberg

Allan i hatt

Allan med dottern Anna 1940

Hela familjen samlad 1940

Allan Lindeberg

Allan i prästgården under tavlan från Rotterdam.

Tavlan visar utsikten från sjömanskyrkans fönster i Rotterdam.

T.h. Allan och Elsa vid fönstret med utsikten över farleden i prästgården.

Foton ovan och till höger tagna till Allans 50-årsdag 1947

Allan med dottern Anna vid samma utsikt sommartid.

Allan Lindeberg

På utflykt med Texel, som fått sitt namn av en badort i norra Holland.

Högsjöbåten PAX som stals under krigsåren.

Dalarö prästgård vid Allans pensionering på 1960-talet

Allan Lindeberg

KUSTFLOTTAN

Tjänsten som kyrkoherde i Dalarö trivdes Pappa utmärkt med och den passade honom. Men Dalarö församling var ingen stor församling och redan efter något år kände han sin församling och dess innevånare utan och innan. Han kände därför ett behov att vidga sina arbetsuppgifter. Tillfället kom år 1940. ”I januari 1940 blev jag ombedd av kontraktsprosten Bertil Mogård att åta mig tjänsten som pastor vid Kustflottan. ’Du blir kommenderad dit antingen Du vill det eller inte’. En sjömanspräst vill gärna förbli en sjömanspräst och mitt svar blev därför ett stort tack.” Härmed inleddes tjänstgöringen som marinpastor/stabspastor i Kustflottan och den kom att sträcka sig över tjugo år. Det är ingen tvekan att tjänsten passade Pappa -- den låg i linje med arbetet i Rotterdam och den stämde väl överens med hans kynne och personliga läggning.

Om sin tjänstgöring som marinpräst skrev Pappa ett antal artiklar i olika tidskrifter (Tidskrift i sjöväsendet, Ute och hemma, Kustflottan, Bland sjömän i hamn) och därutöver höll han föredrag och skrev egna minnesanteckningar. Redogörelsen nedan följer nära Pappas ord.

”Kustflottan har sin vanliga förläggingsplats ute vid Hårsfjärden, som ligger 2 mil från Dalarö, och därför gick det bra att kombinera dessa två tjänster.”

Tillträdet skedde då praktiskt taget hela Europa var eller blev inblandat i andra världskriget, däribland både Finland och våra nordiska grannar Danmark och Norge. Det var alltså en hotfull och ödesmättad tid.

Den svenska flottan rustades upp och byggdes ut. Huvuddelen hade Hårsfjärden som bas. ”Jag har fått vara med om Kustflottans storhetstid, 1940 bestod Kustflottan av tre pansarskepp. Sverige, Gustaf V och Drottning Victoria och när de tjänat ut fick vi i stället två stora kryssare Göta Lejon och Tre Kronor och så hade vi flera jagare och ubåtar och besättningen utgjorde en hel församling./.../

Marinpastorn bär uniform, men, som väl är, har han inga gradbeteckningar, utan ett gyllene kors på armen, som utmärker att han är präst och då kan svara, som en engelsk marinpastor på frågan om vad han har för grad. ’Jag har samma grad som den har som jag talar med för tillfället.’ Tryggt kan han lämna det svaret. Men behöver inte falla i farstun om man möter en amiral med breda gullgaloner, och man känner sig också som en jämlike med en korpral eller värnpliktig utan några ränder.”

”Inom marinen är liksom inom handelsflottan fartygsbesöken nr 1. Ombord på ett örlogs-fartyg måste ju disciplin råda, och därför är det också bestämda avgränsningar mellan de olika kategorierna ombord. Officerarna ha sitt gunrum, underofficerarna sin uomäss, och så finns det olika mässar för högbåtsmän, furirer och de olika manskapsmässarna. Men prästen kan obehindrad gå från mäss till mäss och är överallt välkomnad som deras gäst. Detta räknar jag som en ovärderlig tillgång att få denna solidaritet med alla kategorierna”.

Tjänstgöringen i Kustflottan fick – kort tid efter tillträdet – ett dramatiskt inslag. Före amiralen Blidberg berättade i minnesord efter Pappas bortgång i Tidskrift i sjöväsendet, nr 4, 1984: ”Inte långt därefter inträffade en pannexplosion på flaggskeppet, som krävde många döda och sårade. Stabspastorns hytt, som låg nära ovanför pannrummet, blev blockerad av skrot och splint. Där satt han utan möjlighet att ta sig ut - med allt dån och larm ikring hytten. När man slutligen kunde röja bort och få upp dörren, satt Allan i lugn förtröstan, förvissad om den lyckliga utgången och strax var han i full verksamhet för att hjälpa och trösta bland sårade och brända sjömän.”

Allan Lindeberg

En betydelsefull uppgift i tjänsten som marinpastor var att hålla korum. ”Dessa gudstjänster, Korum, Körsång, hör till de strålande minnenas rad. Korum till sjöss med en vid horisont, en klar himmel, stillhet och andakt, och så sammansvetsade på halvdäck, paradplatsen, -- och då upplever man samhörighet och kamratskap.”

Det första korum, som Pappa höll, etsade sig kvar i hans minne. ”Det förlades till biograflokalen på Märsgarn, det var i februari 1940, då fartygen låg infrusna under den svåra isvintern och besättningarna lugnt kunde promenera över isen och upp på Märsgarnsberget. Under gudstjänsten smattade luftvärnselden i ett från övningskjutningen och blev ett sällsamt ackompanjemang till psalmsångens toner /.../

Korum hölls under beredskapsåren mestadels ombord på fartygen och de ägde rum i en anda av stor förståelse och samförstånd med vederbörande chef. Under pansarskeppens tid kunde vid otjänlig väderlek korum förläggas till trossbotten, det skapade visserligen en oerhörd trängsel, men det bara medförde att alla man blev ytterligare sammansvetsade/.../ Minnesgudstjänster efter förolyckade ha alltid varit präglade av ett äkta deltagande från kamraternas sida. – Sommaren 1940 drunknade en man ombord på Drottning Victoria i samband med bärgningen av en paravan. Strax efter skedde den svåra pannexplosionen på Gustaf V, då 10 man fick sätta livet till. Året efter blev ett sorgeår i marinens historia, då den hemska jagarolyckan skördade så många offer. Snart efteråt störtade ett plan från Gålöflyget, då tre man förolyckades, 1945 drunknade en man från ubåten Sjöhästen under färd i Mälaren, Ja, flera drunkningsolyckor stå för de kommande åren antecknade i pastors dagbok, men där står också antecknat hur angelägna kamraterna ombord varit att en minnesgudstjänst skulle hållas, och gav även detta tydligt tillkänna för befälet.”

Efter krigsslutet 1945 kunde svenska örlogsfartyg åter besöka utländska hamnar. Pappa deltog som marinpastor i många av dessa expeditioner, bl a till Finland, Danmark, Norge, England, Skottland, Färöarna, Leningrad och Riga. Pappa har ingående beskrivit sina utlandsfärder med kustflottan. Här följer ett axplock.

”En dag på Dalarö fick jag ett telefonsamtal från kustflottans stab, som meddelade, att jag var önskvärd att följa med kryssaren Göta Lejon till London, med anledning av den engelske kungens, Georg VI, död och begravning. På vägen över Nordsjön blev jag av amiralen beordrad att förrätta korum ombord. Besättningen samlades akterut och musikkåren medverkade. Kungaparet flög till London på en annan kurs än kryssaren, men så önskade kungen att även få kontakt med kryssaren. Det kungliga planet kom då precis över kryssaren i samma ögonblick, som jag nedkallade Guds välsignelse över kungaparets färd. Man kunde knappast tro att det var sant, men radiotelefoneringen efteråt bekräftade, att planet genom en lucka i molnen upptäckte kryssaren och gjort en extra lov.”

Året efter, den 10 juni 1953, ”styrde flaggskeppet Göta Lejon över Nordsjön för att löpa in till Spithead utanför Portsmouth, dit kryssaren beordrats för att representera den svenska flottan vid kröningsrevyn i samband med drottning Elisabeths kröning. Det är omöjligt att beskriva den ståtliga och unika paradering, som knappast kommer att kunna få en efterföljd. Den brittiska flottan representerades av ett slagskepp och 7 hangarfartyg, 8 kryssare, ett 70-tal jagare, stora minsvepare, samt omkring 30 ubåtar. Dessutom ett hundratal andra fartyg. 17 främmande nationer hade sänt fartyg som. representanter. Det var ett överväldigande skådespel.”

”Inte att förglömma är besöket i Helsingfors med kungaparet 1952. Det var bestämt att korum skulle hållas i samband med avfärden, men vädret var snålt och blåsigt. Därför blev denna gudstjänst framflyttad. Men just när vi passerade Sandhamn upphörde regnet, solen bröt fram med värme och därför kunde korumsignal ljuda. Musikkåren spelade och själv talade jag över några ord, som varit gängse i Finland under de hårda krigsåren: ”Bed icke om lättare bördor utan bed om starkare skuldor”

Allan Lindeberg

Pappa deltog även i ett marint besök i Åbo 1959. ”Jag fick medfölja en snabbgående torpedbåt, och då gick det verkligen undan i den höga farten. På återvägen blåste det verkliga stormvindar. Den lilla torpedbåten neg som den elegantaste dansös våg efter våg.”

Tjänstgöringen som marinpastor bestod inte enbart av besök på örlogsfartyg och resor med dessa. En viktig del av tjänstgöringen ägde rum på örlogsstationen vid Hårsfjärden och örlogshemmet där. Pappa beskrev örlogshemmet på följande sätt: ”Vitså örlogshem har ett mycket centralt läge, ligger på en plats, där strömmen av landgående fartyg stålar samman. Det vill skänka sjömännen en god ersättning för det egna hemmet, där de kan trivas och gärna tillbringa sina fritidsstunder. Samkväm hållas på hemmet som regel varje vecka”. Ett viktigt inslag var anordnande av föredragsaftnar. Ämnesvalet uppvisade stor variation och bredd – det gällde att välja ämnen som kunde intressera och fånga unga människor. Bl a medverkade välkända sportjournalister och idrottsledare. Förväntades stor tillströmning förlades arrangemangen till sporthallen. Musikunderhållning förekom regelbundet. Bl a medverkade välkända sångartister, t ex Margareta Kjellberg och Elisabeth Söderström, båda gifta med sjöofficerare. T o m radioorkestern uppträdde vid något tillfälle. Även allsångskvällar förekom.

Pappas tjänstgöring innefattade också tjänsteresor, bl a till örlogsstationen i Karlskrona. Där höll han gudstjänster/korum i amiralitetskyrkan Ulrika Pia. Även i amiralitetskyrkan på Skeppsholmen i Stockholm höll han gudstjänster.

År 1960 utnämndes Pappa till chefspastor i marinen. Under alla år Pappa tjänstgjorde som marinpastor – inalles 23 år – ålåg det honom att föra dagbok över tjänstgöringen. Vill man bilda sig en närmare uppfattning om tjänstgöringen får man gå till dessa dagböcker, som i detalj redovisade såväl hans egna arbetsinsatser som hur den andliga vården inom kustflottan / marinen organiserades. Av dagböckerna framgår att tjänstgöringen – särskilt under krigsåren – var utomordentligt arbetskrävande och ställde också mycket stora krav på engagemang.

Att det under dessa år överhuvud var möjligt att förena uppgiften som marinpastor med kyrkoherdetjänsten berodde till stor del på att Mamma Elsa i realiteten tog över en betydande del av arbetet på pastorsexpeditionen. När man tar del av dokumentationen – dagböcker, artiklar m m – om tiden i kustflottan får man det bestämda intrycket att tjänstgöringen som marinpastor innebar något av en höjdpunkt i Pappas liv.

Under krigsåren hade Pappa biträde av andra präster. ”Till pastorns vid kustflottan tjänst inkallades under åren 1940 – 45 sammanlagt 9 präster under skilda perioder, och en av dem var alltid tjänstgörande vid Hårsfjärden. De fullföljde sina olika åligganden med liv och lust, och många hågkomster ha de säkert tagit med sig i sina nuvarande befattningar, av vilka en är biskop, en domprost, en rektor samt fyra kyrkoherdar.”

Pappa knöt många vänskapsband under sin tid i kustflottan. En nära vän blev Stig H:son Ericson, som var chef för kustflottan och sedan blev marinchef. Genom Stig H:son Ericson träffade Pappa Kerstin Mannerstråle, född Almström, som var svägerska till Stig. Bekantskapen ledde till äktenskap, som ingicks 1961. Mot bakgrund av den stora samhörighet Pappa kände med Kungälvskyrka blev Pappa och Kerstin sammanvigda där ”med sväger John som officiant, och med syster Ella samt Babs och Stig som kära brölloppvittnen.” Äktenskapet blev harmoniskt och lyckligt och Kerstin förgyllde Pappas dagar till hans bortgång 1984.

Allan Lindeberg

Ett uppdrag som Pappa satte stort värde på var att han 1962 invaldes att vara s k korresponderande ledamot av Kungliga Örlogsmannasällskapet. Invalet motiverades med Pappas stora insats för personalvården vid Kustflottan.

År 1962 utnämndes Pappa till ledamot i andliga ståndet av kungliga Vasaorden.

Genom kunglig fullmakt den 30 december 1954 utnämndes Pappa till hovpredikant. Uppdraget innebar att med viss regelbundenhet förrätta gudstjänst i Slottskyrkan. Han kvarstod i denna tjänst t o m utgången av 1974.

Pappa kvarstod i tjänsten som marinpastor fram till dess han pensionerades från tjänsten som kyrkoherde i Dalarö. Avslutningen blev stilenlig. Den 30 september 1963 färdades han med amiral Erik af Klints inspektionsbåt från Dalarö till Lidobryggan i Djurgårdskanalen, d v s tomten där Kerstin hade sin bostad och som nu också blev Pappas bostad.

Allan Lindeberg

Korum ombord på ett av flottans fartyg

Konung Gustav VI Adolf samtalar med Allan ombord på kryssaren Göta Lejon på väg till statsbesök i Helsingfors 1952.

Allan vid ett av avskedsbesöken ombord hösten 1960, då han lämnade sin tjänst i Kustflottan.

Allan Lindeberg

EFTER PENSIONERINGEN

Pappa pensionerades i oktober 1963 och flyttade då till Villa Lido på Djurgården, där Kerstin hade bostad. Därefter reste de på en flera veckor lång båtresa på Medelhavet. De besökte bl a Madrid, där Kerstins äldste son Gunnar bodde med sin familj. Följande sommar vikarierade Pappa under sex veckor som kyrkoherde i den svenska församlingen i London. Under flera år arbetade han halvtid på Stiftsrådsexpeditionen i Stockholm. Bl a var han sekreterare vid biskopsvisitationer. Jämsides med det arbetet hade han många förrättningar. Dels genom sina många konfirmander i Dalarö och Högalids församlingar och dels genom sina kontakter i flottan, blev han ofta ombedd att viga och döpa. Han fortsatte med det till hög ålder. Han var också uppskattad föredragshållare och berättade på ett underhållande sätt om sin tid som sjömanspräst och om sin tjänstgöring som stabspastor vid flottan.

Som förut nämnts hade Pappa blivit invald i Neptuniorden och han hade stor behållning av dess sammankomster,

Hösten 1966 flyttade Pappa och Kerstin från Villa Lido till Näsby Parks familjehotell. De kom att trivas mycket bra där och promenerade mycket, bl a ned till vattnet vid Värtan. De första åren fanns det en gemensam matsal, där Pappa och Kerstin lärde känna gästerna.

Pappa var sommarpräst på Utö under en följd av år med början 1967. Även på Utö företog de långa promenader. När Utötiden var över brukade de tillbringa några sommarveckor i Annas och Staffans hus på Sågtorpsvägen i Täby.

De levde ett mycket aktivt liv. De reste en hel del, på senare år mest i Sverige. Bl a besökte de Bengt och Nancy i Umeå. Vidare gjorde Pappa många besök hos Bengt och hans familj i Sundsvall, oftast tillsammans med Kerstin. Pappas svåger Folke Knutsson, deltog i flera av resorna.

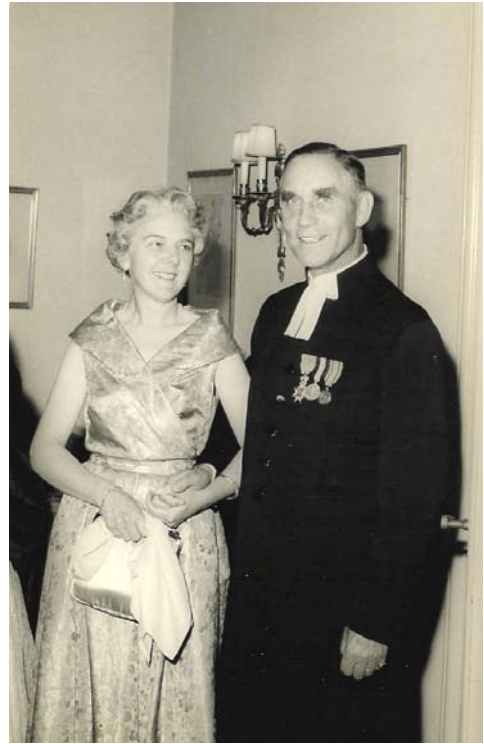
Pappa var mycket utåtriktad, Han hade oerhört lätt för att få kontakt med alla slags människor. Som redan nämnts höll han kontakt med sina konfirmander genom de årliga samlingarna. Pappa bibehöll på det hela taget sin goda vigör i hög ålder. Även intellektuellt var han i god form. Slutet kom därför överraskande. Han blev inlagd på Ersta sjukhus för observation den 18 september 1984 och gick bort torsdagen den 20 september efter att ha drabbats av en bristning i aorta, varvid livet snabbt förflyktigades.

Jordfästningen ägde rum – i enlighet med önskemål från Pappa – i kretsen av de närmaste. Den förrättades av kyrkoherde Torsten Magnusson, som efterträtt Pappa som kyrkoherde i Dalarö och vars son var gift med Anna. Pappas sista vilorum är i familjegraven på Galärvarvskyrkogården, där Mamma Elsa hade sin gravplats.

Allan Lindeberg

Allan och Kerstin utanför Villa Lido
på Djurgården

Kerstin & Allan på fest

Allan och hans syster Ruth
(Castenfors) stod varandra mycket
nära

Tant Titti med Allan

Allan Lindeberg

Allan på färd i Bengts båt
från Karin på Skräddarkobben
till Anna på Utö.